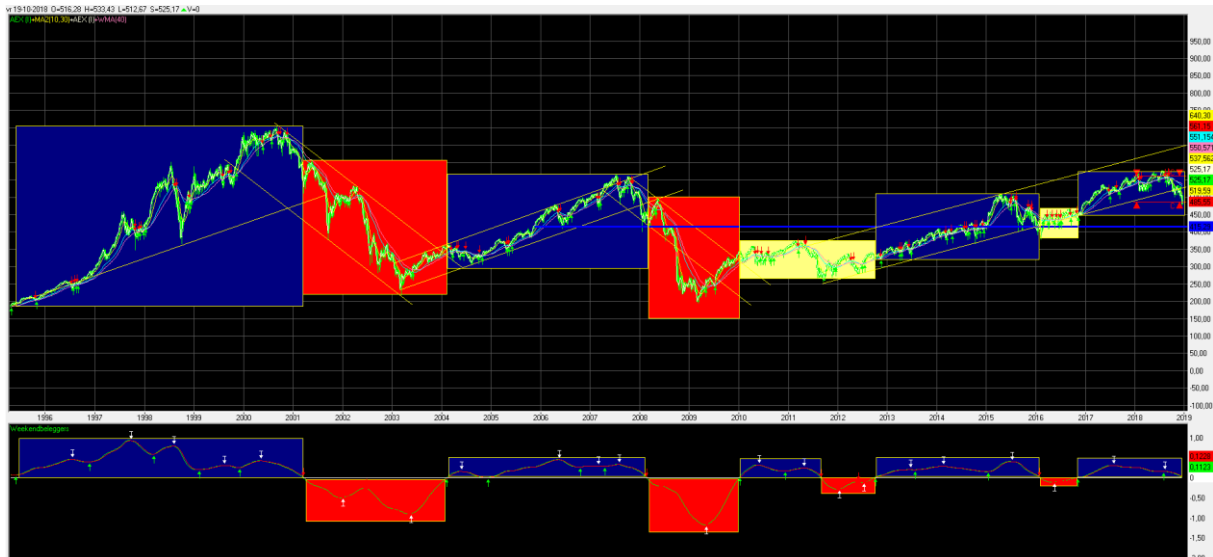

22-12-2018 Ledenspecial “AEXID *bearmarket* in aantocht?”

Afbeelding AEX weekgrafiek van 1995 tot heden

Is er een AEX-index *bearmarket* in aantocht? Ja, dat is zo maar mogelijk.

U ziet op het onderste gedeelte 4 rode vlakken van links naar rechts (1 t/m 4).

Nummer 1 en 2 (de grote rode vlakken) waren echte berenmarkten. In een berenmarkt dalen de koersen zoal u weet. Nummer 3 en 4 bleken achteraf geen *bearmarkets* te zijn maar bewoog de AEX uiteindelijk zijwaarts.

Onder de AEX grafiek ziet u de (WBi) WeekendBelegers indicator die voor mij altijd heel goed heeft gewerkt in de tijd dat ik nog met Turbo's werkte tussen 2007 en 2016. Een indicator is een wiskundige afgeleide van de koers. Kwantitatief analisten zoals ik werken vooral met indicatoren en niet (meer) met het pallet aan technieken waar technisch analisten zich van bedienen .

Net gestart met het bedrijf WeekendBeleggers in 2007 gaf ik op basis van deze indicator aan om op 17 augustus 2007 uit de markt te gaan met Turbo's long om op 29 februari 2008 de leden te adviseren om in Turbo's short te gaan. Een gekochte Turbo short stijgt in waarde wanneer de koers daalt. In 2008 behaalden we daarmee +100% (Turbo hefboom) rendement. En daarmee kregen we dan onze eerste naamsbekendheid want er waren in die tijd maar weinig signaalaanbieders en (fundamentele!) beleggers die dat konden “voorspellen”.

Ik had dus jarenlang veel vertrouwen in deze indicator totdat de centrale banken de markten kunstmatig begonnen te beïnvloeden door hun kwantitatieve verrijking (QE). Voor mij een reden om met Turbo's te stoppen in 2016. Want dat was de tijd dat “slechts nieuws” toch “goed nieuws” werd, je merkte duidelijk dat de markt niet meer over werd gelaten aan de normale vraag- en aanbod zoals het eigenlijk zou moeten zijn.

De centrale banken hebben hun QE nu eindelijk na al die jaren grotendeels beëindigd en gelukkig laten ze, d.w.z. voorlopig, de markt nu weer over aan beleggers die kopen en verkopen in de wetenschap dat de zaak vanaf nu voorlopig niet meer wordt “gestut” door de centrale banken. Als belegger ben ik wel blij met deze ontwikkeling.

Dat betekent namelijk dat de kracht van deze indicator voor mij nu weer is toegenomen en dat deze dus (weer) goed in staat is om op middellange termijn aan te geven waar we nu eigenlijk staan met de AEX. We zoomen uit op de AEX **weekgrafiek** waar we normaliter werken met de AEX **daggrafiek**. Want u ziet toch ook helemaal op rechts dat de indicator wederom op het punt staat door de 0-lijn heen te breken?

DAT is op grond van deze indicator het moment dat we voor de AEX index mogelijk overgaan van een *bullmarket* naar een *bearmarket*. De afgelopen weken heb ik dit al een paar keer aangegeven, nu ziet u het ook.

Europa doet het slechter dan de VS (ondanks dat ook daar de afgelopen periode de nodige correcties toeslaan, kan ik voor de US op dit moment nog niet spreken van een *bearmarket*). Voor de US heb ik overigens daarvoor weer een andere indicator, maar dat gaat voor nu even te ver.

Deze WBindicator is dus goed in staat gebleken om de berenmarkt van 2001 t/m 2004 correct te “voorspellen” en tevens de berenmarkt van 2008/2009. Op rechts ziet u nog 2 rode vlakken verschijnen. Daar heeft de berenmarkt met in beginsel dalende koersen niet doorgezet of had last van die kwantitatieve verruiming van dat moment. Waar het om gaat is dat je nooit van te voren weet OF het een berenmarkt zal blijken te zijn! Dat weet je pas achteraf. Maar het is dan wel goed beleid om de zaak te beschouwen alsof het een bearmarkt zal worden.

Wat betekenen dalende koersen voor onze optiestrategie?

We wisten natuurlijk al dat het risico van een geschreven put een forse daling van de AEX koers is. Ik meld dat immers elke week in het rood op de ledennieuwsbrief. Gewoon inherent aan de gekozen strategie.

Voorts heb ik meerdere keren aangegeven dat we in een *dead cross* situatie (MA 50/150) zitten met in beginsel dalende koersen tot gevolg. Deze technische koerscorrecties (van rond 10%) mogen nog als relatief onschuldig worden gezien zolang de AEX uptrend op middellange termijn nog gaande is.

Maar wanneer de *uptrend* echt een *downtrend* wordt (in 2008 daalden de koersen met 60%!), dan is het verstandig om extra maatregelen nemen om grote verliezen te voorkomen. In onze strategie mag de koers best wel een beetje dalen, maar liefst niet te veel en liefst niet te snel. Helemaal vervelend is het wanneer de geschreven put net is ingenomen en de koers vanaf dat moment begint te dalen. Daar hebben we deze week een mooi voorbeeld van gezien.

Dat is dan dus het moment gekomen dat we bij de start van een serie de (korte termijn) *short strangle* zullen gaan aanvullen met een **long put**.

Deze gekochte long put is voor u automatisch ingevuld in uw Excel Dashboard en is de UP is door u niet te wijzigen. WB voert dat uit met 10 punten verschil t.o.v. de geschreven put. Uiteraard kunt u straks wel zelfstandig uw eigen premie van de gekochte put invullen.

Is dat echt nodig dan?

Nou eigenlijk niet, want u weet toch ook inmiddels wel dat de optie-indicator op de daggrafiek een statistiek kent voor de onderzijde van maar liefst +87% over de afgelopen 32 jaar? Daar zaten dus ook die 2 grote berenmarkten tussen. Dus op grond daarvan hoeven we eigenlijk niets te doen.

Niettemin is het **psychologisch** heel lastig om bij blijvend dalende koersen optimistisch te blijven (ja dat is emotie) We stellen onszelf daarom gerust door het nemen van maatregelen.

Maatregelen kosten alleen wel geld, dat is weer het nadeel. En geld gaat ten koste van rendement, maar dat is dan maar even niet anders.

Als u meer veiligheid wilt, prima, maar dat gaat per definitie ten koste van uw rendement. Uw keuze.

Lastige situatie.

Het moment dat de indicator EMOTIEVRIJ door de 0-lijn zakt kan dat, kijkende naar de vorige 4 rode vlakken, het volgende betekenen:

1. De koers zakt nog wat door maar stijgt (rebound) vervolgens t/m de middellange MA lijn;
2. De koers stijgt t/m de middellange MA lijn (rebound)
3. U wacht op de rebound en schaft dan alsnog de long put aan.

Ofwel, zul je net zien nadat je een LONG PUT hebt GEKOCHT onder de *short strangle* constructie en stijgt de AEX index alsnog t/m de MA lijn op middellange termijn..

Dan heeft de long put geen zin gehad, met verlies op de long put tot gevolg. Kan zomaar gebeuren.

Mocht de koers toch verder dalen, dan ben je juist weer heel blij met je gekochte put onder de *short strangle* constructie. Immers deze vangt (deels) het verlies van de geschreven put op.

Ja ok, maar wat gaan we nu doen voor de huidige serie?

We gaan in ieder geval NU geen long put kopen. Deze is immers veel te duur.

WB voert alleen deze extra "brandverzekering" in bij de start van een serie wanneer de indicator de 0-lijn daadwerkelijk is gepasseerd. Alleen bij aanvang van de positie (of na een rebound van de koersen) heeft die *hedgefunctie* met de geschreven put zin bij dalende koersen.

Mocht de koers dan alsnog stijgen, dan heet dat gewoon pech.

Maar we moeten ons in een berenmarkt wel voorbereiden op mogelijk scherpe dalingen.

Hoe weten we dan zeker dat het een bearmarket is?

Dat weten we niet. Dat weten we pas achteraf.

Excel Dashboard

Ik heb u al maanden geleden voorbereid op het moment dat deze situatie zich voor zou kunnen doen. Ik heb daarom ook al enige tijd geleden het Excel *Dashboard (hernieuwd)* voorbereid op de administratieve verwerking van het kopen van een long put onder de *short strangle* constructie. Het dashboard wordt dan dus uitgebreid met informatie aan de onderzijde.

Net zo lang dat deze maatregel niet meer nodig is omdat de marktomstandigheden weer zijn gewijzigd.

Met deze toekomstige maatregel wordt standaard een put gekocht met 10 punten verschil onder de geschreven put. Als de koers dan daalt, dan is dan levert dat weliswaar een verlies op voor de

geschreven put, maar levert winst op voor de gekocht put die daaronder ligt (hedgefunctie).

Let op, het stoplossniveau mag in dat geval worden gewijzigd van niveau 3 naar niveau 4 juist omdat het verlies (deels) wordt gecompenseerd!

Op deze wijze zijn we ooit gestart in april 2012. Als je dat ook aan de bovenzijde zou doen, dan heb je namelijk een *Iron Condor* optieconstructie te pakken.

Omdat een beurs in mijn visie nooit omhoog valt, is een dergelijke brandverzekering aan de bovenzijde niet nodig.

Ja en wat betekent dat nu voor de huidige optieserie?

Niets. Tot die tijd houden we vast aan de emotievrije regels van dit model.

Dat betekent dat we nog steeds pas ingrijpen wanneer de **slotkoers** een stand heeft bereikt van *stoplossniveau 3*, zijnde 474,70 (zie Excel Dashboard *stoplossniveau 3*).

We sluiten dan de volgende dag de huidige positie met verlies maar openen direct daarna een nieuwe positie. Hiermee wordt het verlies hopelijk (grotendeels) gecompenseerd door de winst van de doorgerolde positie. Mocht dat volgende week door de week plaatsvinden, wordt u uiteraard op de hoogte gebracht.

Het valt zelfs niet uit te sluiten dat we de maandserie met zo'n maatregel alsnog met winst zouden kunnen eindigen (let op, onze doorrol benadering wijkt wel af van de Amerikaanse *Tasty Trade* benadering (zie rubriek Educatie)).

Dit soort acties heet dus **doorrollen**. Doorrollen heeft echter alleen zin wanneer er nog voldoende tijd over is t/m de volgende optieserie. Ik verwacht dat we in voorkomend geval per serie nooit meer dan 2 x zullen doorrollen. Ook het doorrollen is een maatregel om verlies te beperken dan wel alsnog met winst de serie te beëindigen.

Tot slot

De afgelopen jaren heeft WB bewezen goed om te kunnen gaan met extreem lage volatiliteiten, lage volatiliteiten, gemiddelde volatiliteiten met af en toe een uitschieter naar een hoge volatiliteit.

Tijdens een *bearmarket* moeten we er van uitgaan dat er hoge tot extreem hoge volatiliteiten zouden kunnen ontstaan. Deze laatste situatie heeft WB nog niet mogen ondergaan.

Ik ben zelf heel erg benieuwd hoe het model hier mee omgaat. Bij hoge tot zeer hoge vola's gaan de premies in beginsel ook omhoog en ontvangen we dus voor de *short strangle* bij aanvang hoge optiepremie. Op dit moment staat de vola op een stand van **19,12%**. Het gemiddelde niveau ligt op 16-24). Dat betekent dus dat er op het moment van dit schrijven nog geen paniek in de markt is!

WB heeft sinds 2012 bewezen bij stijgende en zijwaartse koersen winsten te genereren.

Pas na een downtrend op middellange termijn zal blijken of dit ook het geval is bij een berenmarkt.

Ik zie eigenlijk geen enkele reden waarom dat niet het geval zou zijn.

Michael Groenewoud

Directeur WeekendBeleggers b.v.